IQRO JURNALI / 2023
GUVOHNOMA № 060680
E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

YOG`OCH MATERIALLAR VA ULARNING STRUKTURASI TARKIBIY TUZILISHI VA VAZIFASI

M.M.Umedulloyev

TMTI “Bino va inshootlar qurilishi”kafedrasi assistenti (+99897 929 93 93)

E.O’.Xursandov

TMTI “Bino va inshootlar qurilishi”kafedrasi assistenti

Annotatsiya

Yog`och materiallar juda qadimgi qurilish materiallari bo`lib qurilish materiallari sifatida tarixi juda qadimgi o’tmishga borib taqaladi. Yog`och materiallar strukturasi jihatdan juda qulay va pishiq tolalarining sifatlliligi bilan ajralib turadi. Yog'och mukammal issiqlik izolyatoridir, harorat va namlikning optimal nisbatlarini mukammal darajada qo'llab-quvvatlaydi. Bugungi kunga qadar u o'z fazilatlarini yo'qotmagan, shuning uchun butun dunyoda katta talabga ega.

Kalit so’zlar

Yog`och materiallar, mukammal issiqlik izolyatoridir, yog'och yig'ish tamoyillari asrlar davomida ishlab chiqish, uy-joy qurilishida ishlatiladigan daraxtlar.

Kirish. Yog'ochni qayta ishlash sanoati ayniqsa butun dunyoda eng rivojlangan.

Yog'ochni tanlash eng ehtiyotkorlik bilan amalga oshirilishi kerak. Bugungi kunda yog'och navlari va ularni qayta ishlash texnologiyalari juda ko'p. Qurilishni boshlashdan oldin ular bilan diqqat bilan tanishib chiqing.

Daraxtda o'rmon tanlashda.Yog'och yig'ish tamoyillari asrlar davomida ishlab chiqilgan va ular bugungi kunda qat'iy amal qiladi. Kesish uchun yilning eng yaxshi vaqti qishdir, chunki " daraxt uxlab yotganda, erga ortiqcha suv bo`lmagan vaqtni tanlash kerak. Bir uy qurish uchun yog'och tanlash.

Asosiy qism. Qurilish uchun barcha daraxt turlari orasida ignabargli turlar eng mos keladi: qarag'ay, qoraqarag'ay, kudr, sadr vaboshqa turlari. Ular, shuningdek, uydagi taxta qavatlar uchun juda yaxshi. Bu eng bardoshli va chirishga moyil bo'lgan yog'ochdir. Bundan tashqari, ignabargli daraxtlar magistralning yanada muntazam shakliga ega bo'lib, uning hajmini maksimal darajada oshirish imkonini beradi. Keling, har bir ignabargli zoti haqida batafsilroq gapiraylik. Bu ko'rsatkichlar yuqori bo'lishi mumkin, barcha moliyaviy imkoniyatlar, istak, iqlim sharoitlari va uy foydalanish mavsumiylikga bog'liq. Unutilmasligi kerak bo'lgan yana bir muhim ko'rsatkich-bu tugunlari va yog`och butoqlari.

Misol uchun, pastki qismidagi qarag'ay deyarli hech qanday tugunlarga ega emas, shuning uchun u juda qimmat va yaxshi. Bundan tashqari, loglar uchun, asosan, dumaloq yog'och deb ataladigan dumaloq Profil ishlatiladi.

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

Bunday uyning devorlari ham ichki, ham tashqi tomondan mutlaqo tekis. Lekin, bu, albatta, qimmatbaho.

Yog'och va uning qurilishida qo'llanilishi

Nima uchun bugungi kunda yog'och binolar talabga ega? Yog'ochning ahamiyati shubhali emas. Uning ulushi turar-joy va tijorat binolarining qurilish sohasida, shuningdek, sanoat ob'ektlarini qurishda juda katta va u kundan-kunga ko'payib bormoqda. G'isht, beton, po'lat yoki engil metall konstruktsiyalar tanlovida yog'och va uning qo'llanilishi iqtisodiy jihatdan samarali alternativ sifatida taqdim etiladi.

Qurilishda yog'ochdan foydalanish usullari.

Yog'och — yuqori kuch, qulay ishlov berish, past issiqlik o'tkazuvchanligi, kichik massa bilan yuqori sifatli qurilish materiallari; yoqimli ko'rinishga ega va boshqa foydali xususiyatlarga ega.

Uy-joy qurilishida ishlatiladigan daraxtlar.

Yog'och qo'pol ish uchun dizayn sifatida ishlatilishi mumkin, nafaqat jabhada, balki ichki bezatish uchun ham ishlatilishi mumkin. Bu shuni anglatadiki, agar oila qurish uchun qattiq mehnat tufayli yog'och qurishdan voz kechsa Qurilishda yog'och: afzalliklari va kamchiliklariga ega mahsulotder.Yengillik, zarargachidamlilik, yuqori kuch va chidamlilik – ignabargli va yog'ochdan tayyorlangan yog'ochlarning barcha afzalliklari emas. Ushbu ijobiy xususiyatlarning xilma-xilligi tufayli yog'och zamonaviy qurilishda innovatsion sintetik materiallar sifatida keng qo'llaniladi.

Plankalar, yog'och, ichki qismi, blok uyi, parket taxta ekologik uslubdagi maxsulotlar va amaliylikni qadrlaydiganlar orasida mashhur. Ko'pgina afzalliklarga ega bo'lgan yog'och mahsulotlari faqat bir nechta kamchiliklarga ega-ba'zi narsallar siqilish va deformatsiyaga moyil.

Biroq, yog'ochning barcha kamchiliklari bilan samarali kurashish mumkin – bozorda yog'och tuzilmalarni chirish, yonuvchanlik va hasharotlarning ta'siridan himoya qilish uchun ko'plab vositalar mavjud.

Qurilishda yog'ochdan foydalanish.

Binolarni qurish uchun yog'och yuz yildan ortiq vaqt davomida ishlatilgan, hatto eng bardoshli sintetik materiallar ham bunga munosib o'rnini bosa olmaydi.Yuqori ishlash tufayli qurilish uchun yog'och turlari ishlatiladi.

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

Yog'ochni tanlash, birinchi navbatda, ular ishlab chiqarilgan mahsulot xususiyatlariga e'tibor berish kerak. Masalan, vannani qurish uchun namlikka chidamli yog'och va uyning ichki bezaklari uchun jozibali va yong'inga chidamli bo'lgan mahsulotni ishlatish maqsadlarini hisobga olish muhimdir. Quruvchilarning fikriga ko'ra, ohak, archa, kidr, sadr va eman binolarni qurish uchun juda yaxshi. Keling, har qanday yog'ochning afzalliklarini batafsil ko'rib chiqaylik:

Igna barigli daraxtlar-quritishdan keyin deformatsiyalanmaydi, issiqlik izolyatsiyasi xususiyatlariga ega, ishlov berish oson, qulay mikroiqlim hosil qiladi;

Aspen-namlikdan qo'rqmaydi, yorilib ketmaydi, jozibali ko'rinadi va harorat o'zgarganda parametrlarni o'zgartirmaydi;

Sidir-chirishga moyil emas, yuqori haroratga chidamli, chiroyli soyaga ega; eman-bardoshli, bardoshli, issiqlik tejaydigan xususiyatlarga ega; archa-yuqori qatronlar tarkibi tufayli namlikka chidamli vaba'zi jinslar zararli mikroorganizmlar ta'siri ostida chirishga va yo'q qilishga moyil. Biroq, bu kamchilik antiseptiklar bilan materialni davolash orqali osonlik bilan bartaraf etiladi. Yog'ochning muhim kamchiliklari orasida engil ateşlenebilirlik ham bo'lishi mumkin-agar ular otash geciktirici bilan qoplanmagan bo'lsa, undan tuzilmalar yonuvchan.

Yog'och qurilish materiallarini iloji boricha samarali ishlatish uchun mutaxassislar o'zlarining salbiy xususiyatlarini diqqat bilan o'rganishlari kerak. Yog'och mahsulotlarining aksariyat kamchiliklari zamonaviy ishlov berish texnologiyalari va maxsus ishlov berish yordamida yumshatilishi yoki zaiflashishi mumkin.

Yog'och afzalliklari. Yog`och gurilishva boshqa bardoshli yog'ochlardan tayyorlangan yog'ochlar juda ko'p afzalliklarga ega. Ularga quyidagilar kiradi: chidamlilik-qurilish yoki tugatish muddati bir necha o'n yillarga etadi; yuqori namlik sharoitida ignabargli jinslarning bir qismi bo'lgan namlikka chidamli qatronlar qattiqlashadi va mahsulotni yanada kuchliroq qiladi; daraxt qo'ng'izlaridan himoya qilish-zararli hasharotlarni gurishida joylashgan qatronlar va taninlarga toqat qilmaydi, shuning uchun ular undan tayyorlangan yog'ochlarga o'tqazilmaydi; jozibador ko'rinishi-tilog'och qurilish materiallari yillik uzuk chiroyli va ifodali naqsh ko'rish mumkin.

Bundan tashqari, qattiq yog'och mexanik shikastlanishga chidamli ekanligini ta'kidlash kerak – kuchli zarba va yuklarga chidamli bo'lishi mumkin. Binolarning ichki bezaklari uchun ishlatiladigan yog'och qurilish materiallari, qoida tariqasida, nuqsonlarga ega emas – yoriqlar, tugunlar, qorong'ilik va mukammal birlashtirilgan. Yog'ochdan tayyorlangan qurilish materiallari juda arzon. Ular ishlov berish oson, saqlash va tashish oson. Eng qadimgi qurilish materiallari daraxtdir. Bu sayyoradagi o'rmonlarning ko'pligi, eng oddiy vositalar yordamida olish va qayta ishlashning soddaligi bilan bog'liq.

Yog'och qurilish Rim imperiyasi davrida eng yuksak cho'qqiga yetdi. Bu davr bugungi kunda ham ma'lum.

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

Rimliklarga "bir vaqtning o'zida" 23 m ga etgan qo'llab-quvvatlovchilar o'rtasida sezilarli masofani qamrab olgan uchib ketadigan binolarning dizayni.

Ikkinchi gullash davri-Uyg'onish davri.

Mashhur italiyalik me'mor Palladio o'z vaqtining texnologik imkoniyatlaridan ancha oldinda bo'lgan yog'ochdan tayyorlangan yangi va original dizayn shakllarini taklif qildi va aslida ba'zi zamonaviy dizaynlarning prototipi bo'ldi. Biroq, haqiqiy "yog'och" o'tgan asrning birinchi yarmi edi.

Ushbu engil, bardoshli va elastik materiallar tufayli quruvchilar 40 — 50 m.binolarni qurishda va 60 — 70 m. — ko'prikli tuzilmalar uchun.

Yog'ochdan foydalanish

Qurilish maqsadlarida qanday yog'ochdan foydalanish mumkin? Asosan ignabargli — qarag'ay, archa, tilog'och, Sequoia, sadr, shuningdek qattiq bargli — eman, kul, zarang, grab, akatsiya, qayin, olxa, qayrag'och.

Yog'och-Polimer Kompozit.

Qurilish sohasida yog'ochdan foydalanish.

Tarixiy jihatdan, yog'och uylarni qurishda eng ko'p ishlatiladigan materiallardan biri bo'lgan.Shu bilan bir qatorda texnologiyalar bugungi kunda ushbu klassik materialning barcha ajoyib xususiyatlariga ega emas.

Yog'ochning xarakteristikalari ularni zinapoyalar va korpus mebellarini qurish uchun devor va ship qoplamasi sifatida taxta va dasturdan bezash va fasad ishlarini bajarish uchun osongina ishlatish imkonini beradi, yog'ochdan foydalanish juda talab etiladi. Yog'och mahsulotlari chiroyli ko'rinishni saqlaydi va bardoshli bo'ladi Yog'och bilan ishlashda qanday fikrlarni hisobga olish kerak

Har qanday material kabi, daraxt o'zining kamchiliklariga ega.Biroq, ular ahamiyatsiz ekanini ta'kidlash kerak, faqat qurilishga tayyorgarlik ko'rayotganda buni hisobga olish kerak.Minuslardan biri daraxtning heterojen tuzilishi, shuningdek, namlik darajasining oshishi bilan shishish ehtimoli mavjud.Keyinchalik bu omillar yoriqlar paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin. Yog'och bir qator afzalliklarga ega

Shunday qilib, Sibir guruchidan olingan materiallar bir qator afzalliklarga ega:

namlikka chidamlilik-ignabargli tosh tarkibida mavjud bo'lgan qatronlar tufayli.

uzoq umr-materialning mustahkamligi xizmat muddatini uzaytirishga imkon beradi.

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

hasharotlardan himoya qilish-guruchda mavjud bo'lgan qatronlar tufayli uning hasharotlar ta'siriga chidamliligi oshadi. Va agar siz daraxtni maxsus birikmalar bilan qayta ishlasangiz, undan ham ko'proq xizmat muddatiga erishishingiz mumkin

tashqi ko'rinish-lichinka daraxtining chiroyli tuzilishi boshqa jinslarning fonida turishga imkon beradi. Ko'p yillik halqalar materialning yuzasida olijanob naqsh hosil qiladi.

Sibir guruchi va boshqa bardoshli yog'ochlardan tayyorlangan yog'ochlar juda ko'p afzalliklarga ega. Ularga quyidagilar kiradi:

Qattiq yog'och materiallar yuqori kuchga ega va shuning uchun ko'pincha ichki va tashqi ishlarni bajarish uchun ishlatiladi.

Yog'ochdan tayyorlangan materiallar ekologik jihatdan qulaydir. Ajratilgan xonalar Yog'ochning afzalliklari

Yog'och-bu ekologik jihatdan qulay bo'lgan materialdir. Mexanika va fizika jihatidan mukammal mezonlarga ega — yuqori kuch, past issiqlik o'tkazuvchanligi va past ovozli o'tkazuvchanlik, tashqaridan har qanday tebranishni o'chirish qobiliyati. Yog'och korroziyaga etarlicha chidamli ekanligi ham diqqatga sazovordir. Bundan tashqari, har qanday quruvchini poraxo'rlik qila olmaydi va materialning ishlashi va ishlashi juda oson.

Yana bir ortiqcha, albatta, yog'och osongina qayta tashkil etilishi mumkin — yiqitish, qayta qurish, qismlarga ajratish, xonaning istalgan shaklida ishlashga moslashish.

Shuni ta'kidlash kerakki, daraxt agressiv kimyoviy muhitga qarshi mukammal tarzda harakat qiladi, chunki qurilish uchun boshqa materiallar oddiygina yaroqsiz bo'lgan joyda foydalanish juda foydali.

Qurilish materiallarining narx kategoriyasining sifatiga mukammal nisbati jalb qiladi.Zavodning tayyorligi yuqori. Tanganing amaliy tomoni

Yog'och bardoshli qurilish materialidir.Maxsus himoya choralari shaklida kimyoviy aralashuvlarsiz ham bardoshli. Ushbu sifat tufayli yog'och, astar, 150x150 barni taqlid qilish kabi mahsulotlar tomni qurish, ichki makon yaratishda faol ishlatiladi. Iste'mol ekologiyasi.Manor: to'g'ri tanlangan materiallar yog'och uyni qurishda muhim rol o'ynaydi, chunki ular asosan poydevorning ishonchliligi, devorlarning mustahkamligi va kelajakdagi binoning tomi uchun javobgardir.

To'g'ri tanlangan materiallar yog'och uyni qurishda muhim rol o'ynaydi, chunki ular asosan poydevorning ishonchliligi, devorlarning mustahkamligi va kelajakdagi binoning tomi uchun javobgardir. Avvalo, biz, albatta, yog'och haqida gapiramiz, u ham uyning dizaynida, ham uni tugatishda keng qo'llaniladi.

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

Uning chidamliligi, jismoniy va mexanik xususiyatlari, mavjudligi va go'zalligi tufayli yog'och ko'p asrlar davomida asosiy qurilish materiallaridan biri bo'lib xizmat qiladi; eng mashhur jinslar qarag'ay, qoraqarag'ay, sadr, lichinka, fir.

Yog'ochning keng tanlovi tasodifiy emas — har bir nasl o'zining afzalliklari va kamchiliklariga ega, iqlim o'zgarishiga, mexanik va kimyoviy davolanishga turli xil ta'sir ko'rsatadi, amalga oshiradi Sadr daraxti

Sidr yog'ochining go'zalligi va go'zalligi uzoq vaqt davomida uni qurilishda ishlatiladigan eng qimmatbaho daraxt turlaridan biri sifatida e'tirof etdi. Bu yumshoq va engil yog'ochni rezinali to'qimalar va taniqli, engil balsamik hid bilan aralashtirmang. Sadrning afzalliklari hisobga olinmaydi: u qayta ishlashda oddiy emas, mukammal gidro-va issiqlik izolyatsiyasi bilan ajralib turadi, bo'yoq va laklar yaxshi so'riladi, tabiiy antiseptik va sog'liqqa foydali ta'sir ko'rsatadi.

Ko'pgina mexanik, jismoniy, ekologik va estetik ko'rsatkichlar bo'yicha sidr boshqa barcha yog'och turlaridan ustundir, ammo u bilan ishlash alohida yondashuvni talab qiladi. Misol uchun, qayta ishlash jarayoni sidr va qatronlar cho'ntaklarida mavjud bo'lgan tugunlarni biroz murakkablashtiradi. Asosan, Rossiya hududida Sibir sadr ishlatiladi, uni qurilish joyiga etkazib berish ikki oygacha davom etishi mumkin.

Archa.Yog'ochning hech bir navi lichinka bilan chidamlilik bilan taqqoslanmaydi.Ushbu ignabargli daraxtdan uyni xavfsiz qurishingiz mumkin Yog'och uyni qurish uchun yog'ochni tanlash, bunday materiallarni xarid qilishning umumiy talablarini esga olish kerak.Qishki quruq o'rmondan foydalanish afzalroq; kesish uchun mos shartlar-noyabrdan iyungacha. Shu bilan birga, o'rmonni yig'ish turli yo'llar bilan amalga oshiriladi: shunday qilib, dumaloq log faqat tabiiy ravishda quritiladi va qishda sadr o'z vaqtida yetkazib berish ko'kni oldini oladi. Qattiq bargli navlar

Xulosalar. Yog'och turlarining zichligi kabi parametr emanda eng yuqori hisoblanadi.Undan uylar kamdan-kam uchraydi, lekin uy uchun aksessuarlar juda keng tarqalgan – qavatlar, eshiklar.

Bundan tashqari, u uyni aristokratlar uyiga aylantirish imkonini beruvchi katta mebel ishlab chiqaradi.Yog'och taninlarning ko'pligi tufayli chirishga juda chidamli.

Bundan tashqari, "uy uchun qattiq yog'och" deb nomlangan ro'yxat barcha mashhur qayin va kullarni davom ettiradi. Ular hammom, gazebos qurilishida ishlatilishi mumkin.Ular qatronlarning yo'qligi bilan ajralib turadi, biroq ayni paytda dezinfektsiyalovchi birikmalarni o'z ichiga oladi – brunek – qayin urug'larini tayyorlash juda qimmatlidir.

Kul o'z to'qimalariga yaxshi.Biroq, yopishqoq yadro ishlov berishni qiyinlashtiradi.Ikkala daraxt ham emprenye qilinadi, bu esa ularning qurilishini mustahkam qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

VOLUME 7, ISSUE 1, 2023

1. Umidulloev M. M., Kholboev M. Y. RESEARCH OF HYDRODYNAMICS OF BEAMS OF LONGITUDINAL-FRINNED, PROFILED PIPES IN COARSE DISPERSED FLUIDIZED SALT //Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 83-85.
2. Ilhomova Z. M. THE EFFECT OF A CHEMICAL ADDITIVE ON THE PROPERTIES OF A CONCRETE MIX //Academicia Globe: Inderscience Research. – 2022. – Т. 3. – С. 1-2.
3. Dusbekov T., Umedulloev M. LINKING A MODERN INTERACTIVE METHOD TO THE METHOD OF AUDIO SLIDE PEDAGOGICAL TECHNOLOGY //Экономика и социум. – 2021. – №. 12-1 (91). – С. 194-198.
4. Бозоркулов С., Назаров Б. БИНОЛАР ТЕМИРБЕТОН УСТУНЛАРИНИ КУЧАЙТИРИЛИШИНИ ҲИСОБЛАШ //Talqin va tadqiqotlar. – 2023. – Т. 1. – №. 24.
5. Назаров Б., Бозоркулов С. GIDROELEKTROSTANSIYALARNING GIDROTEXNIK TUNNELLARI O'TISHDA NOTURG'UN GRUNDLARNI MUSTAXKAMLASH ISHLARI //Talqin va tadqiqotlar. – 2023. – Т. 1. – №. 25.
6. Raximov, S. T., Nusratov, J., & Amirov, M. (2023). MAYDALANGAN ESKI BETONLAR ASOSIDAGI TO'LDIRUVCHILAR ASOSIDA OLINGAN BETONNING FIZIK-MEXANIK XOSSALARI. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(10), 598-601.
7. Nusratov, J. (2023). TABIIY VA MAYDALANGAN ESKI BETONLAR ASOSIDA OLINGAN TO'LDIRUVCHILARDAN OLINGAN BETON MUSTAHKAMLIGI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 33(2), 68-75.
8. Ruziboboyev, A. (2023). REQUIREMENTS AND THEIR SOLUTIONS FOR THE DESIGN OF UNIVERSITY SCHOOLS. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF ARTS AND DESIGN, 463-466.
9. Oktamovich X.E. ISSIQLIK ELEKTR STANSIYASI KULI QO'SHILGAN KO'PIKSHISHABETONNING FIZIK-KIMYOVIY XOSSALARI TADQIQI USULLARI //WORLD OF SCIENCE. – 2023. – Т. 6. – №. 11. – С. 57-61.
10. Quchqorovich, Xudoykulov Rustam. "KELAJAK MUHANDISLARIDA TEXNOLOGIK KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MOHIYATI VA MODELI." Наука и технологии 1.2 (2023).
11. Khudoykulov, R. (2023). ISSUES OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF ENGINEERS. Talqin Va Tadqiqotlar, 1(28). извлечено от https://talqinvatadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/1041
12. Raximov, S. T., Nusratov, J., & Amirov, M. (2023). MAYDALANGAN ESKI BETONLAR ASOSIDAGI TO'LDIRUVCHILAR ASOSIDA OLINGAN BETONNING FIZIK-MEXANIK XOSSALARI. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(10), 598-601.
13. Жураев, С., & Сатторов, К. (2023). ТЕРМИНОЛОГИЯ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИСЯЧИХ И ВАНТОВЫХ МОСТОВ. Innovations in Technology and Science Education, 2(9), 197-206.
14. Turayev, S., & Sanjar, J. (2023). ZILZILA VAQTIDA BINO VA ZAMIN GRUNTLARINING O'ZARO TA'SIRI. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(2), 410-414.